

Įsakymas dėl nulinės taršos zonų ribotose miestų teritorijose¹

Pagal Danijos aplinkos apsaugos įstatymo 15f straipsnio 3, 5 ir 6 dalis, 15g straipsnio 3 dalį, 15h straipsnio 2, 4 ir 5 dalis ir 80 straipsnio 1 ir 2 dalis (žr. 2024 m. spalio 11 d. Konsolidavimo įstatymą Nr. 1093 su pakeitimais, padarytais 2024 m. gruodžio 10 d. Įstatymo Nr. 1468 1 straipsniu), nustatoma:

1 skyrius

Tikslas ir sąvokų apibrėžtys

1 straipsnis. 1. Šio įsakymo tikslas – nustatyti taisykles, reglamentuojančias savivaldybės tarybos teisę spręsti dėl nulinės taršos zonų nustatymo, išplėtimo, apribojimo ar panaikinimo (žr. Aplinkos apsaugos įstatymo 15f straipsnio 1 ir 2 dalis).

2. Teisėkūros procedūra priimto akto tikslas – taip pat nustatyti taisykles, pagal kurias būtų leidžiama nukrypti nuo nulinės taršos zonoms taikomų reikalavimų ir taikyti joms išimtis.

2 straipsnis. Šiame įsakyme vartojamos toliau pateiktos sąvokų apibrėžtys.

1) Visai netaršios transporto priemonės – tik elektra varomos transporto priemonės ir kuro elementais varomos transporto priemonės.

2) Miesto zona – teritorija, apibrėžta kaip miesto zona pagal Danijos planavimo įstatymo 34 straipsnio 2 dalį (žr. 2024 m. gegužės 29 d. Konsolidavimo įstatymą Nr. 572 su pakeitimais).

3) Asmenų su negalia transporto priemonė – transporto priemonė, kuriai išigyti suteikta finansinė parama pagal Danijos socialinių paslaugų įstatymo 114 straipsnį, transporto priemonė, įregistruota transporto priemonių registre su leidimu asmenims su negalia skirtoms transporto priemonėms, arba transporto priemonė, vairuojama asmens, turinčio kompetentinga institucijos išduotą asmens su negalia automobilių statymo kortelę.

4) Strateginis kelių tinklas – Danijos kelių direkcijos klasifikuoti keliai:

- a) – atkarpos, jungiančios ir paskirstančios eismą visoje šalyje ir kurios, neatsižvelgiant į spūsčių lygį, laikomos svarbiomis bendram kelių prieinamumui;
- b) – atkarpos, jungiančios regioninę ar vietos kelių tinklą su didele ar vidutine eismo apkrova;
- c) – atkarpos, nustatytos kaip alternatyvūs maršrutai pirmiau minėtoms atkarpoms ir kurios tam tikrą laiką naudojamos kaip jungiamieji arba skirstomieji maršrutai.

¹ Apie šio įsakymo projektą buvo pranešta vadovaujantis Direktyva (ES) 2015/1535, kuria nustatoma informacijos apie techninius reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisykles teikimo tvarka (kodifikuota redakcija).

- 5) Pacientų transportas – transporto priemonėms, naudojamoms pacientų vežimui ir registruotoms pacientų vežimui arba greitosios pagalbos transportui transporto priemonių registre, arba vežimui taikomos taisyklės, nustatytos Įsakyme dėl transporto ir išmokų transportui pagal Sveikatos įstatymą.
- 6) Užsakomasis transportas – važiavimas transporto priemonėmis, kurioms išduotas komercinio keleivinio transporto leidimas pagal Taksi įstatymo 3 straipsnį, arba autobusais, kuriems išduotas autobusų transporto leidimas pagal Autobusų transporto įstatymo 1 straipsnį ir kurie teikia paslaugas valdžios institucijai.
- 7) Taksi su keltuvu – transporto priemonės, kurioms išduotas leidimas vežti keleivius komerciniais tikslais pagal Taksi įstatymo 3 straipsnį, kuriose įrengtas stacionarus keltuvas ir kurios skirtos vežti bent du neįgaliojo vežimėlius.
- 8) Gretima teritorija – natūraliai besiribojančios mažiausiai 200 gyventojų turinčios gyvenvietės, kuriose atstumas tarp namų paprastai neviršija 200 metrų, išskyrus atvejus, kai atstumas atsiranda dėl pagrindinių tranzitinių kelių (be tiesioginio privažiavimo kelių tarp gyvenviečių), kapinių, sporto aikštelių, automobilių stovėjimo aikštelių ir parkų, geležinkelio ir sandėliavimo aikštelių, padalintos žemės ir panašiai. Išsibarsčiusios gyvenvietės palei kaimo kelią nelaikomos priklausančiomis miestui, net jei atstumas tarp jų yra mažesnis kaip 200 metrų. Tuo pat metu teritorija neturi būti padalinta keliu, kuriame nereikalaujama nulinė tarša.
- 9) Ribota miesto teritorija – nedidelė teritorija, kuri pagal Planavimo įstatymo 34 straipsnio 2 dalį sudaro vientisą miesto zonos teritoriją.

2 skyrius

Nulinės taršos zonos nustatymas, geografinis išplėtimas, sumažinimas arba panaikinimas nustatytoje miesto teritorijoje

Nulinės taršos zonos projektavimo reikalavimai

3 straipsnis. Savivaldybės taryba, nustatydamą nulinės taršos zoną, turi atsižvelgti į tai, kad:

- 1) nulinės taršos zona turi būti ribota vientisa miesto teritorija;
- 2) nulinės taršos zonoje neturi būti kelių, kurie yra strateginio kelių tinklo dalis, kaip nurodyta Danijos kelių direkcijos interneto svetainėje;
- 3) nulinės taršos zonoje negali būti įmonių, kurios yra tiesiogiai ir labai priklausomos nuo klientų, atvykstančių kitomis nei visai netaršiomis transporto priemonėmis;
- 4) į nulinės taršos zoną negali būti įtraukti įrenginiai, į kuriuos daug piliečių paprastai atvyksta transporto priemonėmis, kurios nėra visai netaršios transporto priemonės, išskyrus atvejus, kai šalia įrenginio už nulinės taršos zonos gali būti numatyta galimybė pastatyti transporto priemonę.

Viešos konsultacijos ir sprendimų skelbimas

4 straipsnis. 1. Savivaldybės taryba, siekdama suteikti visuomenei galimybę pareikšti savo nuomonę, turi ne trumpiau kaip keturias

savaite vykdyti viešas konsultacijas dėl sprendimų projektų dėl nulinės taršos zonos nustatymo, geografinio išplėtimo, apribojimo ar panaikinimo. Skelbimas gali būti tik skaitmeninis savivaldybės interneto svetainėje.

2. Sprendimo projekto skelbime turi būti pateikta bent ši informacija:

- 1) pasiūlymo aprašymas ir informacijos pagrindas (žr. 5 ir 6 straipsnius);
- 2) teisinis projekto poveikis piliečiams ir įmonėms;
- 3) kuriais atvejais galima pateikti pastabas dėl projekto;
- 4) pastabų dėl projekto pateikimo terminas;
- 5) kur galima gauti daugiau informacijos apie projektą;
- 6) kad savivaldybės tarybos sprendimas negali būti pateiktas jokiai kitai administracinei institucijai (žr. Aplinkos apsaugos įstatymo 15f straipsnio 4 dalį).

3. Savivaldybės tarybos sprendimas dėl nulinės taršos zonos nustatymo, geografinio išplėtimo, geografinio apribojimo ar panaikinimo turi būti paskelbtas bent toje vietoje, kurioje projektas buvo paskelbtas pagal 1 dalį.

4. Paskelbus savivaldybės tarybos sprendimą dėl nulinės taršos zonos nustatymo, išplėtimo ar apribojimo, savivaldybės interneto svetainėje turi būti pateikta būtina informacija apie nulinės taršos zoną, įskaitant informaciją apie apribojimą, zonos žemėlapius ir teises pasekmes (žr. Įsakymą dėl aktyvaus informacijos apie aplinką platinimo).

Informacijos pagrindas nustatant nulinės taršos zoną arba atliekant geografinį išplėtimą

5 straipsnis. Savivaldybės taryba turi pateikti informacijos pagrindą, kuris turi būti įtrauktas į konsultacijas dėl sprendimo projekto dėl nulinės taršos zonos nustatymo ar geografinio išplėtimo. Informacijos pagrindą turi sudaryti:

- 1) Siūlomos nulinės taršos zonos geografinių ribų aprašymas ir iliustracija, įskaitant informaciją apie tai, ar siūloma nulinės taršos zona turi būti taikoma keleivių eismui (žr. Aplinkos apsaugos įstatymo 15g straipsnio 1 dalį), ar visam eismui (žr. Aplinkos apsaugos įstatymo 15g straipsnio 2 dalį).
- 2) Numatomas gyventojų nulinės taršos zonoje skaičius.
- 3) Gyventojų, gyvenančių numatytoje nulinės taršos zonoje arba kurie yra registruoti transporto priemonės, kuri nėra visai netarši transporto priemonė, savininkai ar naudotojai, skaičiaus įvertinimas.
- 4) Eismo skaičiavimai arba eismo intensyvumas numatytoje zonoje pagal transporto priemonių tipus.
- 5) Informacija apie viešų automobilių stovėjimo vietų skaičių netoli nulinės taršos zonos.
- 6) Informacija apie viešojo transporto galimybes numatytoje nulinės taršos zonoje ir netoli nulinės taršos zonos.
- 7) Poveikio vertinimas, kuriame paaiškinama, kad dėl numatomos nulinės taršos zonos neproporcingai nepadidės eismo aplinkkeluose intensyvumas.
- 8) Poveikio numatytoje nulinės taršos zonoje veikiančioms įmonėms vertinimas.

9) Nulinės taršos zonos nustatymo arba geografinio išplėtimo naudos aplinkai ir poveikio triukšmui bei klimatui aprašymas.

Informacijos pagrindas nulinės taršos zonos geografinio apribojimo arba panaikinimo atveju

6 straipsnis. Savivaldybės taryba turi pateikti informacijos pagrindą, kuris turi būti įtrauktas į viešas konsultacijas dėl sprendimo projekto dėl geografinių apribojimų arba nulinės taršos zonos panaikinimo.

Informacijos pagrindą turi sudaryti:

- 1) poveikio nulinės taršos zonoje veikiančioms įmonėms dėl nulinės taršos zonos panaikinimo arba apribojimo vertinimas;
- 2) informacija apie nulinės taršos zonos apribojimo arba panaikinimo pagrindimą;
- 3) eismo skaičiavimai arba intensyvumas toje teritorijoje, kurioje norima apriboti arba panaikinti eismą, suskirstyti pagal visai netaršias transporto priemones ir kitas transporto priemones.

Institucijų konsultacijos

7 straipsnis. Kartu su skelbimu pagal 4 straipsnį savivaldybės taryba siunčia pasiūlymus dėl sprendimų ir informacijos bazių (žr. 5 ir 6 straipsnius) Danijos aplinkos apsaugos agentūrai bei valstybės, regionų ir savivaldybių institucijoms, kurių interesams pasiūlymas daro įtaką, įskaitant Teisingumo ministeriją, Pramonės, verslo ir finansų ministeriją ir Transporto ministeriją.

Aplinkos apsaugos agentūros prieštaravimo teisė

8 straipsnis. 1. Po viešų konsultacijų (žr. 4 straipsnį) savivaldybės taryba Danijos aplinkos apsaugos agentūrai siunčia atnaujintą pasiūlymą dėl sprendimo. Pasiūlyme turi būti pateikta bent 5 ir 6 straipsniuose nurodyta informacija, taip pat atsakymai į konsultacijas, savivaldybės tarybos konsultacijų memorandumas ir visi pasiūlymo pakeitimai, padaryti po konsultacijų.

2. Aplinkos apsaugos agentūra per dešimt savaičių nuo galutinio informacijos gavimo gali prieštarauti savivaldybės tarybos pasiūlymui dėl sprendimo, jei agentūra mano, kad įstaiga prieštarauja bendriesiems viešiesiems interesams, nesilaiko 3 straipsnyje nustatytų reikalavimų arba informacijos pagrindo nepakanka pagal 5 ir 6 straipsnius. Jei informacijos pagrindo nepakanka, Aplinkos apsaugos agentūra gali nustatyti naują prieštaravimų pateikimo terminą.

3. Aplinkos apsaugos agentūros pranešimu arba praėjus 2 dalyje nurodytam terminui, savivaldybės taryba gali priimti galutinį sprendimą dėl pasiūlymo (tačiau žr. 4 dalį).

4. Galutinis sprendimas dėl pasiūlymo dėl nulinės taršos zonos nustatymo, geografinės plėtos, geografinio apribojimo ar panaikinimo negali būti priimtas, jei Aplinkos apsaugos agentūra, vadovaudamasi 2 dalyje nustatytomis taisyklėmis, iki 2 dalyje nurodyto termino pabaigos savivaldybės tarybai pateikė rašytinį prieštaravimą. Pateikus prieštaravimą galutinis sprendimas dėl pasiūlymo gali būti priimtas tik tada, kai šalys susitaria dėl būtinų pakeitimų.

*Savivaldybės sprendimas dėl nulinės taršos zonos nustatymo,
geografinio išplėtimo, apribojimo arba panaikinimo*

9 straipsnis. 1. Pasikonsultavusi (žr. 4 ir 7 straipsnius) ir laikydamasi Aplinkos apsaugos agentūros prieštaravimo teisės (žr. 8 straipsnį), savivaldybės taryba gali priimti galutinį sprendimą dėl nulinės taršos zonos nustatymo. Savivaldybės taryba gali nustatyti nulinės taršos zoną keleivių vežimui (žr. Aplinkos apsaugos įstatymo 15g straipsnio 1 dalį) arba nulinės taršos zoną visam eismui (žr. Aplinkos apsaugos įstatymo 15g straipsnio 2 dalį).

2. Savivaldybės taryba, pasikonsultavusi (žr. 4 ir 7 straipsnius), gali nuspręsti dėl esamos nulinės taršos zonos geografinio išplėtimo ar apribojimo arba dėl nulinės taršos zonos panaikinimo.

3. Savivaldybės tarybos galutiniai sprendimai dėl nulinės taršos zonos nustatymo arba geografinio išplėtimo gali įsigalioti ne anksčiau kaip praėjus šešiams mėnesiams nuo sprendimo paskelbimo, o verslui priklausančioms transporto priemonėms – ne anksčiau kaip praėjus 12 mėnesių nuo sprendimo paskelbimo (žr. 4 straipsnio 3 dalį).

3 skyrius

Išimtys

10 straipsnis. 1. Transporto priemonės, kuri nėra visai netarši transporto priemonė, savininko ar naudotojo prašymu savivaldybės taryba ypatingais atvejais gali suteikti laikiną išimtį Aplinkos apsaugos įstatymo 15g straipsnio 1 ar 2 dalies reikalavimams, įskaitant atvejus, kai nustatoma, kad užduoties negalima atlikti naudojant visai netaršią transporto priemonę, ir laikoma būtina, kad užduotis būtų atlikta nulinės taršos zonoje.

2. Savivaldybės taryba gali nustatyti išimčių pagal 1 dalį sąlygas, įskaitant terminą.

11 straipsnis. 1. Išimtiniais atvejais transporto priemonės, kuri nėra visai netarši transporto priemonė, savininko ar naudotojo prašymu savivaldybės taryba gali laikinai leisti nesilaikyti nuo Aplinkos apsaugos įstatymo 15g straipsnio 1 ar 2 dalies reikalavimų.

2. Ilgą laiką nulinės taršos zonoje gyvenančio gyventojo prašymu savivaldybės taryba gali suteikti išimtį tarnybinei transporto priemonei, kuri bus naudojama užduotims pareiškėjo gyvenamojoje vietoje atlikti.

3. Išimtys pagal 1 ir 2 dalis gali būti suteikiamos ne ilgesniam kaip trijų mėnesių laikotarpiui vienu metu.

4. Savivaldybės taryba gali nustatyti išimčių sąlygas pagal 1 ir 2 dalis, įskaitant dėl laiko apribojimo (tačiau žr. 3 dalį).

Atleidimas nuo mokesčio ekspropriacijos atveju

12 straipsnis. 1. Visai netaršios transporto priemonės savininko ar naudotojo prašymu arba jei savivaldybė apie tai sužino kitaip, savivaldybės taryba gali atleisti nuo Aplinkos apsaugos įstatymo 15 g straipsnio 1 arba 2 dalies reikalavimų, jei šie reikalavimai atitinkamam asmeniui daro tokį poveikį, kad reikalavimų laikymasis būtų laikomas ekspropriacija.

2. Savivaldybės taryba gali nustatyti išimčių pagal 1 dalį sąlygas, įskaitant terminą.

Sprendimas dėl išimties

13 straipsnis. Savivaldybės taryba priima sprendimus dėl išimčių. Jei išimtis bus suteikta, pareiškėjas gaus skaitmeninį sprendimą arba jo kopiją, kurie gali būti naudojami kaip įrodymai.

4 skyrius

Nulinės taršos zonai taikomų reikalavimų išimtys

14 straipsnis. Nulinės taršos zonoms taikomi reikalavimai, nustatyti Aplinkos apsaugos įstatymo 15g straipsnio 1 ir 2 dalyse, nulinės taršos zonose, nustatytose pagal Aplinkos apsaugos įstatymo 15f straipsnio 1 dalį ir šio įsakymo nuostatas, netaikomi šioms transporto priemonėms:

- 1) asmenų su negalia transporto priemonėms;
- 2) taksi su keltuvu;
- 3) transporto priemonėms, naudojamoms pacientams vežti, ir užsakomosioms transporto priemonėms;
- 4) transporto priemonėms, kurių registruotas savininkas arba naudotojas yra fizinis asmuo, ilgą laiką gyvenantis atitinkamoje nulinės taršos zonoje;
- 5) transporto priemonėms, kai jos naudojamos skubiam profesionaliam naudojimui, siekiant išvengti neišvengiamos didelės materialinės žalos privačiajai ar viešajai nuosavybei rizikos arba ją sumažinti.

5 skyrius

Skundų teikimas

15 straipsnis. Aplinkos apsaugos agentūros pagal 8 straipsnio 2 dalį priimti sprendimai negali būti skundžiami jokiai kitai administracinei institucijai.

6 skyrius

Įsigaliojimas

16 straipsnis. Šis įsakymas įsigalioja 2025 m. liepos 1 d.

Aplinkos ir lyčių lygybės ministerija, 2025 m. gegužės X d.